

Vysoká škola DTI

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu **doc. PhDr. Ladislava Zapletala, CSc., MBA**

ZÁŠKOLÁCTVÍ

v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Odborová didaktika, na udelenie vedecko-pedagogického titulu „docent“

Oponent práce: prof. PhDr. Jaroslav OBERUČ, CSc., MBA, LL.M, Vysoká škola DTI
v Dubnici nad Váhom, katedra školskej didaktiky

Oponentský posudok k menovaciemu konaniu doc. PhDr. Ladislava Zapletala, CSc., MBA za docenta v študijnom odbore 1.1.10 Odborová didaktika bol vypracovaný na základe žiadosti Rektora Vysokej školy DTI v Dubnici nad Váhom Dr.h.c. prof. PaedDr. Tomáša Lengyelfalusyho, PhD. podľa §5 odsek 8 Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Aktuálnosť témy

V súčasnosti je záškoláctvo skutočne aktuálny problém. Záškoláctvo v niektorých našich mestách už nadobudlo taký rozmer, že sa ním zaoberajú nielen školy, ale aj sociálni pracovníci, priestupkový úsek mestského úradu a najnovšie i orgány činné v trestnom konaní. Ak sa preukáže, že zákonní zástupcovia, prípadne iné zodpovedné osoby sa v tejto súvislosti dopustili prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže, konečné slovo tu bude mať aj súd. Záškoláctvo býva spojené s negatívnym postojom k škole, s neprijatím hodnoty vzdelania, môže tiež ísť o reakciu na prospechové zlyhanie. Preto je potrebné zistiť príčinu, dôležité sú častosť výskytu, plánovitosť, či spôsob prevedenia. Poruchou nemusí byť len záškoláctvo, vyplývajúce zo školskej fóbie.

Sledovanie a skúmanie fenoménu záškoláctva ukazuje, že sa v tejto problematike spája celý rad vzájomne prepojených komponentov individuálnych, časových, demografických, sociálnych, spoločenských a ďalších. Habilitant chce ukázať vo svojej práci problematiku záškoláctva v komplexnosti i pomocou kvalitatívneho výskumu a tak prispieť k určitej plasticite výkladu tejto problematiky. Preto jadrom habilitačnej práce nie je len štatistický popis sledovanej problematiky, ale aj analýza mnohých faktorov majúcich priamy vplyv a súvislosť so záškoláctvom.

Štruktúra práce

Cieľom habilitačnej práce je hľadanie odpovedí, príčin a dopadov na otázky záškoláctva. Hlavným cieľom práce je tiež skúmať vedúce činitele ovplyvňujúce záškoláctvo medzi žiakmi stredných škôl vo vybranom regióne. Habilitačná práca doc. Zapletala má rozsah 171 strán textu. Text je doplnený 34 grafmi, 40 tabuľkami a 4 prílohami. Pri jej spracovaní vychádzal z 222 zdrojov domácej a zahraničnej literatúry, 7 Zákonov Českej republiky a 19 Vyhlášok, Metodických opatrení a pokynov, čo považujem za dostatočný podklad pre takýto typ práce.

Prvých šesť kapitol je teoretických, v ktorých dizertant analyzuje problém záškoláctva. Vychádzajúc zo štúdia použitej literatúry ukazuje jeho históriu, aké boli výsledky doterajších výskumov a dôležitosť ďalšieho skúmania tohto problému. Poukazuje na faktory ovplyvňujúce záškoláctvo a jeho psychosociálne a ekonomické dôsledky.

Empirická časť habilitačnej práce sa venuje cieľu výskumu, hypotézam, charakteristike výberového súboru, metodológii výskumu a prezentácii výsledkov výskumu.

Habilitačnú prácu hodnotím ako vysoko vedecky precíznu s primeranou logickou štruktúrou. Jednotlivé kapitoly vhodne na seba nadväzujú a čitateľovi tak predkladajú informácie od základných vymedzení až po odporúčania do praxe. Tým autor preukazuje, že má schopnosť vedecké poznatky kategorizovať, vhodne usporadúvať a zrozumiteľným spôsobom prezentovať.

Splnenie stanoveného cieľa

Teoretický i empirický cieľ habilitačnej práce bol splnený. Silnou stránkou habilitačnej práce je osobná motivácia autora, realizácia výskumu a jeho vyhodnotenie, resp. korektné spracovanie konkrétnych zistení. Pre doc. Zapletala sa tak otvára perspektíva podobným spôsobom zisťovať ďalšie faktory úspešnosti ako zabrániť záškoláctvu.

Metódy výskumu

V teoretickej časti práce sa dizertant zaujímal výlučne štúdiom literatúry. Boli to predovšetkým výskumné, vedecké a odborné zdroje, články, abstrakty, monografie, knihy a elektronické médiá. V rámci kvantitatívneho riešenia výskumu použil metódu dotazníkovú a metódu pozorovania. Pre vyhodnocovanie boli použité štatistické metódy.

Objekt výskumu

Výskum bol vykonaný na troch školách, gymnázium, stredná škola a stredná odborná škola. Výskumný súbor tvorilo 450 respondentov. Na gymnáziu sa záškoláctvo vyskytovalo veľmi zriedka, na stredných školách odborného zamerania to však bol vážny problém.

Celkové hodnotenie práce

Habilitačná práca doc. Zapletala je kvalitná, spĺňa odbornú i formálnu úroveň. Zoznam použitej literatúry je dostatočne obsiahly a reprezentatívny. Pozitívne hodnotím výsledky výskumnej ako aj pedagogickej činnosti, ktorá potvrdzuje odbornosť autora v danej problematike. V práci zvlášť oceňujem časť Diskusia (s.140) a Záver (s.152).

Žiadam doc. Zapletala, aby sa pri obhajobe vyjadril k týmto otázkam:

1. Aké môžu byť príčiny záškoláctva?
2. V čom vidíte príčinu väčšieho počtu záškolákov na SOŠ ako v gymnáziu?
3. Majú žiaci záujem o pomoc, aby boli schopní čeliť výzvam a problémom, ktoré vedú k záškoláctvu?

Záver

Záškoláctvo je vážnou spoločenskou problematikou, ktoré môže mať vážne a dlhodobé dopady na jednotlivca i spoločnosť. Napriek rôznemu úsiliu zo strany škôl, rodín a štátnych inštitúcií je tento problém stále aktuálny. Preto je potrebné zamerať sa na včasnú identifikáciu jeho rizikových faktorov.

Na základe platnej legislatívy, ktorá hovorí o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor

o d p o r ú ě a m

Vedeckej rade Vysokej školy DTI prijať habilitačnú prácu doc. PhDr. Ladislava Zapletala, CSc., MBA, na obhajobu a po jej úspešnom absolvovaní navrhujem udeliť vedecko-pedagogický titul

„docent“

v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Odborová didaktika.

V Liptovskom Mikuláš 25. 1. 2024

prof. PhDr. Jaroslav OBERUČ, CSc., MBA, LL.M